

Online leren & E-tivities

Er zijn vele activiteiten die we kunnen plaatsen onder online leren. Het komt erop neer dat je door gebruikmaking van PC, laptop of tablet via internet content krijgt aangeboden. Die content vervangt in veel gevallen (deels) de 'studieboeken'. Online leren gaat echter veel verder.

Wanneer kan je echt van online leren spreken?

Een interessant kader hiervoor vinden we bij Dr. Gilly Salmon. Zij spreekt over E-tivities.

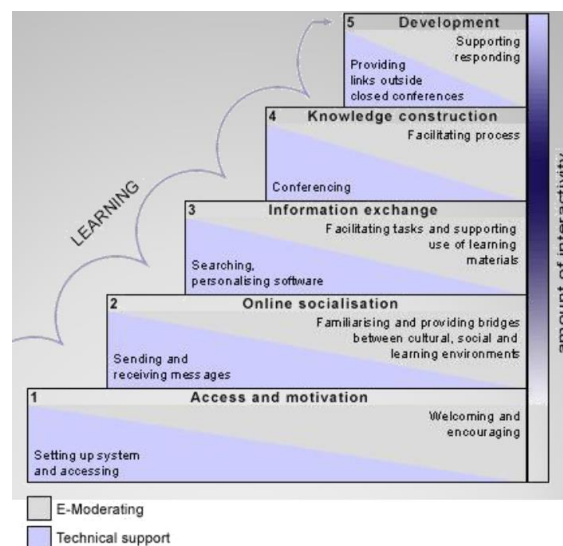
Voorwaarden om van E-tivities te kunnen spreken, zijn:

- Er is een stukje informatie, stimulus of uitdaging ('de vonk')
- Het gaat om een online activiteit, die individuele deelname/bijdrage omvat
- Er is een interactief of participatief element, zoals bijv. het reageren op berichten van anderen
- Er is een E-moderator die een samenvatting, feedback en/of commentaar geeft

Een begeleider van E-tivities, de E-moderator, heeft verschillende taken:

- Deelnemers vertrouwd maken met de digitale omgeving en haar mogelijkheden
- Benoemen van leeractiviteiten
- Beantwoorden of doorverwijzen van deelnemers
- Signaleren en benadrukken van relevante opmerkingen van deelnemers, die onderbelicht dreigen te raken
- Samenvatten van bijdragen van deelnemers
- Reflecteren op wat er geleerd is
- Verduidelijken van de rode draad
- Archiveren van informatie
- Berichten posten ter motivatie of verduidelijking van het leerproces
- Stimuleren van actieve bijdrage van deelnemers
- Verbinden van leervragen van deelnemers aan antwoorden (bronnen, experts, ...)

Dr. Gilly Salmon onderscheidt 5 fasen bij E-tivities. Het is in de 5de fase dat deelnemers echt gaan leren :

Fase 1 – Access and Motivation

De fase van snel toegang kunnen krijgen en gemotiveerd aan de slag gaan.

De E-moderator biedt ondersteuning bij het toegang krijgen tot de leeromgeving en zorgt dat deelnemers zich welkom voelen.

Het belangrijkste thema in deze fase is dat deelnemers gemotiveerd worden om tijd en energie in het leertraject te investeren.

Fase 2 – Online Socialisation

De fase van socialiseren met de anderen van de groep.

Het gaat hierbij om het creëren van een constructief en veilig leerklimaat, waarin deelnemers weten op welke manier de cursus bijdraagt aan hetgeen ze willen leren. Deelnemers leren elkaar kennen (indien nog niet gebeurd) en raken vertrouwd met de manier van online (samen)werken.

De E-moderator fungeert als gastheer of gastvrouw en stimuleert deelnemers tot actief deelnemen.

Fase 3 – Information Exchange

De fase van informatie uitwisseling.

Deelnemers wisselen informatie met betrekking tot het leerthema onder mekaar uit. Zo ontstaat een vorm van samenwerking in de zin van ondersteuning van ieders leerdoelen.

De deelnemers beginnen het brede aanbod aan beschikbare informatie en de snelheid waarmee die kan opgeroepen worden naar waarde te schatten. Tegelijk ontwikkelen ze strategieën om potentiële overload tegen te gaan. De interactie in deze fase draait om de inhoud en om het uitwisselen van informatie.

De E-moderator stimuleert de interactie tussen de deelnemers, wijst de deelnemers de weg, stelt vragen, wijst deelnemers op relevante bronnen.

Fase 4 – Knowledge Construction

De fase van kennisconstructie. Deelnemers worden niet alleen actief, maar vooral interactief.

In deze fase gaat het verder dan het uitwisselen van informatie: deelnemers combineren de informatie met voorkennis en nieuwe ideeën (van zichzelf en van anderen) waardoor nieuwe kennis geconstrueerd wordt.

Er vindt veel uitwisseling tussen deelnemers plaats. De E-moderator heeft een meer faciliterende rol en moedigt deelnemers aan om afwijkende perspectieven te benoemen en te onderzoeken.

Naarmate de cursus vordert, neemt de interactie en het initiatief van deelnemers toe. De moderator verschuift meer naar de achtergrond.

Fase 5 – Development

De fase van ontwikkeling. De deelnemers nemen geheel de verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces.

In deze fase zijn deelnemers in staat om op meta-niveau naar hun eigen leerproces te kijken. Ze reflecteren en evalueren hun eigen en elkaars denkproces. Door metacognitie zijn zij in staat om leerervaringen te integreren en toe te passen.

De E-moderator kan dit proces stimuleren, door oefeningen te geven die kritisch denken en constructief feedback geven op elkaar bevorderen.

Bron: O&O "De e-moderator", Renée Filius, nr 2, 2012

Meer lezen? Salmon, G. (2011). E-moderating: the key to teaching and learning online.